

A fogyasztó választása

Tankönyv: 119-137. oldal

? Ki olvasta el a könyv megadott fejezetét?

Jövedelem - árak - optimalizálás

- ? Mi alapján választ a fogyasztó az azonos hasznosságot képviselő jószágkosarak közül?
- ? Mitől függ, hogy melyik közömbösségi görbéről választhat?

Egyenrangú jelentőségű:

a fogyasztó jövedelme
a jószágok piaci ára }

költségvetési egyenes
 $I = p_x x + p_y y$
KÉPESSÉG

a fogyasztó preferenciája →

közömbösségi görbék
 $U(x; y)$
HAJLANDÓSÁG

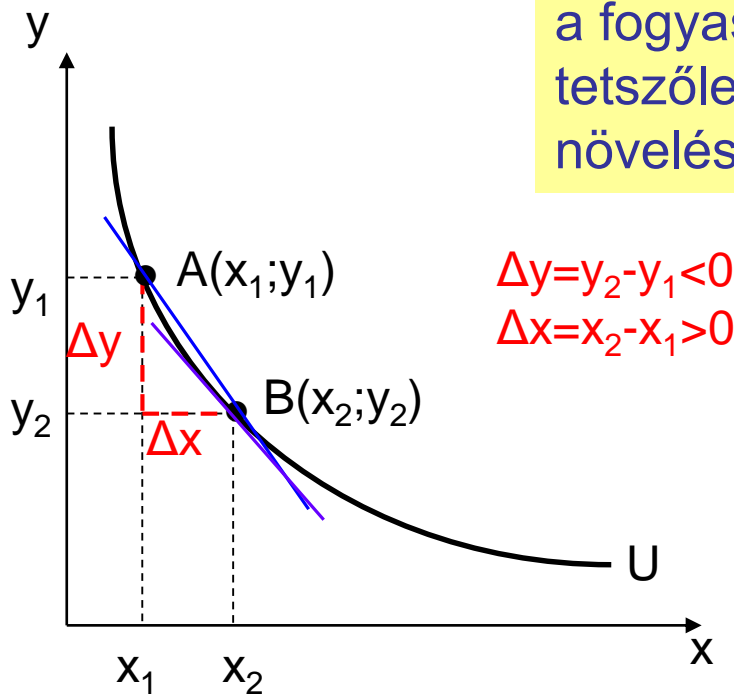
Fogyasztói döntés

- Cél: a hasznosság maximalizálása
- Az elérhető kosarak közül a legnagyobb hasznosságot biztosító kosarat választja

Helyettesítési határráta (MRS)

Helyettesítési határrány (Marginal Rate of Substitution):

Az egyik jószág (y) azon mennyisége, amit a fogyasztó **hajlandó** feláldozni a másik jószág (x) tetszőleges kis egységgel történő pótlólagos növelése céljából.

$$MRS_{x,y} = \left| \frac{dy}{dx} \right|$$

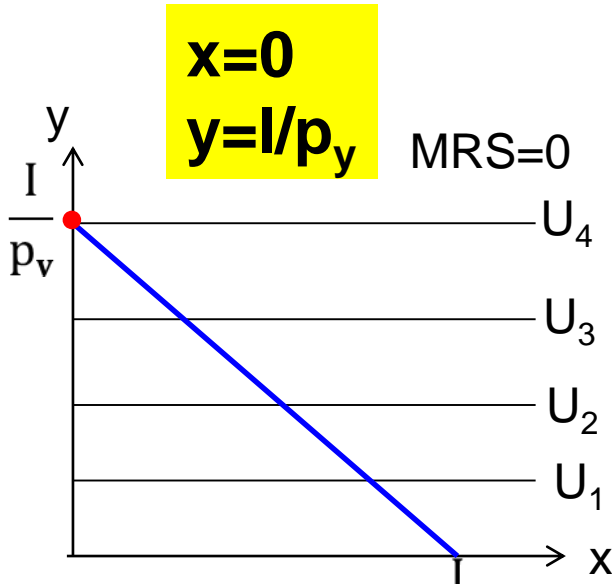
$$RS_{x,y} = \frac{\Delta y}{\Delta x}$$

Szubjektív értékítélet, arány, amely mellett hajlandó a két terméket kicserélni.

x mennyiségének növekedésével párhuzamosan a helyettesítési határrátája csökken, y-ból kevesebbet hajlandó feláldozni a fogyasztó a bőségesebb x további növeléséért.

Nem jól viselkedő esetek

Semleges jószág

Ha x semleges:

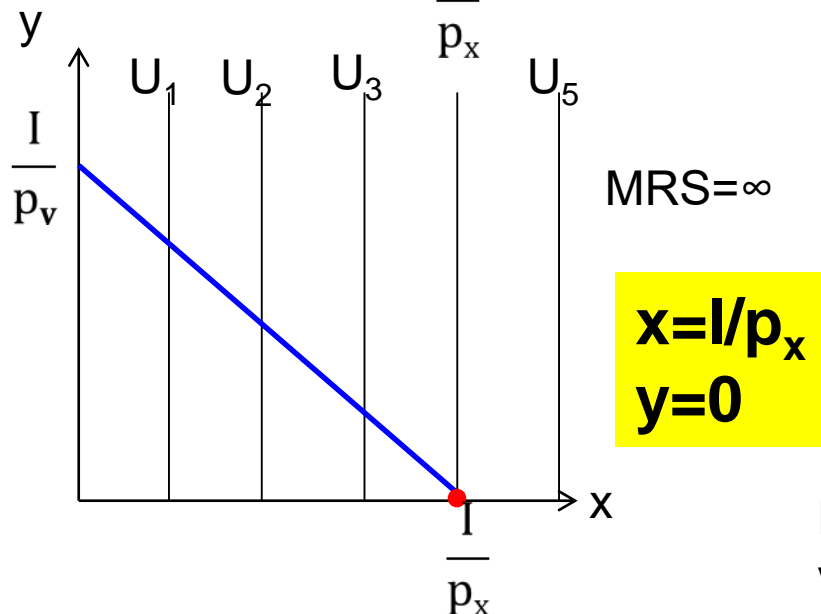
A racionális fogyasztó a semleges jószágból (x) nem fogyaszt.

$$MRS = 0 < \frac{p_x}{p_y}$$

Ha y semleges:

A racionális fogyasztó a semleges jószágból (y) nem fogyaszt.

$$MRS = \infty > \frac{p_x}{p_y}$$

Fontos: amelyik tengelyen a semleges jószág van, azzal párhuzamos a közömbösségi görbe.

Tökéletes helyettesítés

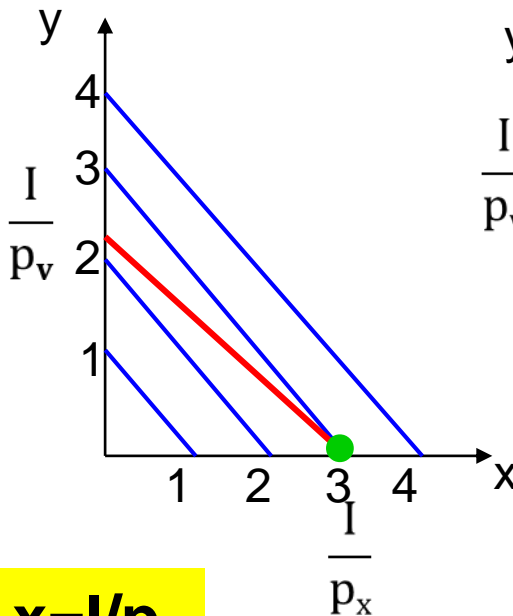
$$U = ax + by, a, b > 0$$

A közömbösségi görbe meredeksége: $-a/b$, **MRS = állandó** ($-a/b$)

A fogyasztó a relatív olcsóbb terméket fogyasztja!

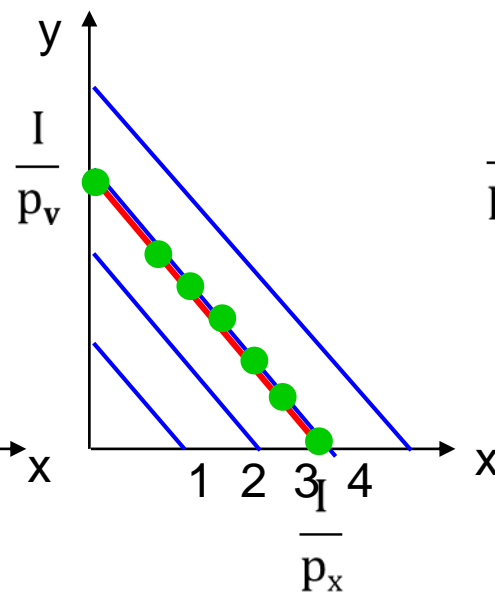
Csak az összmenyiség számít!!!

$$p_x < p_y \Rightarrow I/p_x \\ a/b > p_x/p_y$$

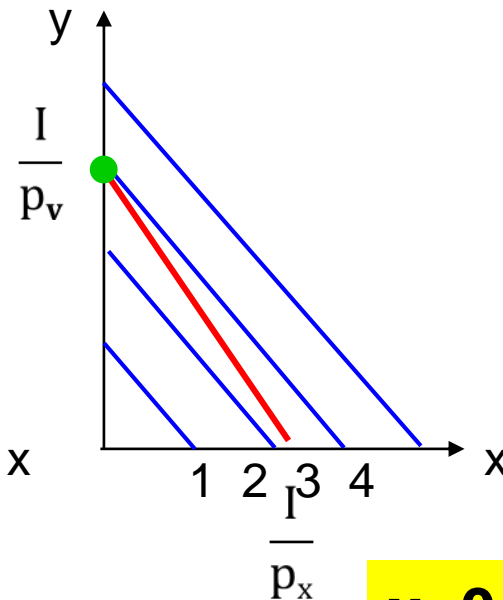
$$x = I/p_x \\ y = 0$$

$p_y = p_x \Rightarrow$
bármely kosár a
költségvetési
egyenesen

$$x_1 \in [0; m/p_1] \\ x_2 \in [0; m/p_2]$$

$$p_y < p_x \Rightarrow I/p_y \\ a/b < p_x/p_y$$

$$x = 0 \\ y = I/p_y$$

Feladat:

A fogyasztó 600 Forintot költhet fagyira VAGY jégkrémre. 1 jégkrém (x) ugyanolyan jó neki, mint 3 gombóc fagyi (y).

Miből, mennyit fogyaszt a fogyasztó ha:

a) $p_x=300\text{Ft}$ $p_y=80\text{Ft}$

b) $p_x=300\text{Ft}$ $p_y=100\text{Ft}$

c) $p_x=300\text{Ft}$ $p_y=150\text{Ft}$

Tökéletes kiegészítés

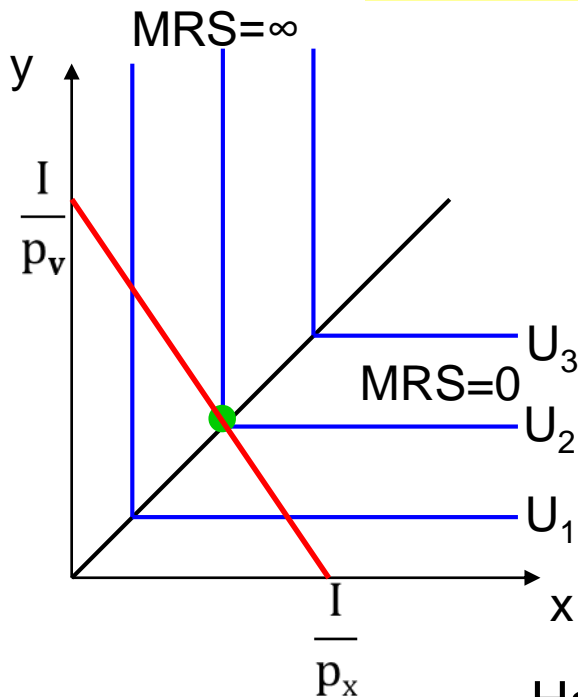
Változatlan arányban együtt fogyasztják!

$U = \min \{ax; by\}$, ahol $a, b > 0$

a/b a fogyasztás aránya

Az optimum MINDIG az átlón, a
közömbösségi görbe töréspontjában van.

A töréspontban nincs érintő!

Ha a fogyasztási arány: 1:1 \rightarrow

$$x = y = \frac{I}{p_x + p_y}$$

Ha az aránytól eltérünk x irányba, akkor x semleges,
ha y irányba, akkor y semleges

Feladat:

A fogyasztó 1200 Forintot költhet kávéra. 1 kávét (x) 2 tejszínnel (y) fogyaszt.

Mennyi kávét iszik, ha:

a) $p_x=200\text{Ft}$ $p_y=100\text{Ft}$

b) $p_x=300\text{Ft}$ $p_y=100\text{Ft}$

c) $p_x=300\text{Ft}$ $p_y=50\text{Ft}$

Konkáv preferenciák

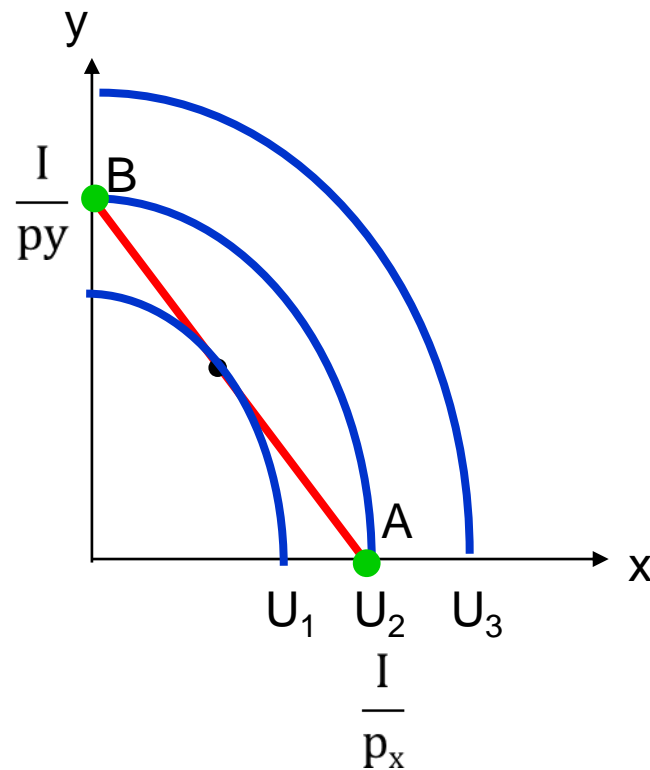
Szeretem mindkettőt, de nem együtt!

Az optimum MINDIG szélső választás!

Azaz ismét nem érintési pontban van az optimum.

Például tejszínhab és kovászos uborka.

Az MRS változó.

$$\begin{aligned} x &= I/p_x \\ y &= 0 \end{aligned}$$

vagy

$$\begin{aligned} x &= 0 \\ y &= I/p_y \end{aligned}$$

MRS viselkedése

Jószágok viszonya	Közömbösségi görbe alakja	MRS
Tökéletes helyettesítés	negatív meredekségű egyenes	negatív állandó
Semleges jószágok	függőleges egyenes	végtelen
Tökéletes kiegészítő	L alakú	végtelen vagy 0
Káros jószág	pozitív meredekségű egyenes	pozitív állandó

FELADAT

Tanulni önállóan ÉS folyamatosan kell!!!
A tanulás alapja a KÖNYV!

Köszönöm a figyelmet!